

Bestandsplan
for
hjortevilt-
forvaltning
2025-2027

Forord

Den foreliggende forvaltningsplanen er utarbeidet av Nordre Rømskog Grunneierlag. Under arbeidet med planen har vi forsøkt å finne fram til mest mulig objektive data for estimering av dagens hjorteviltstamme. Hovedmålet har vært å få til en plan som ivaretar hensynet til en forsvarlig og framtidsrettet forvaltning av hjorteviltet som ressurs. Den foreliggende plan har forvaltning av lokal elgstamme som sitt virkeområde - da Aurskog-Høland kommune i sin helhet er ett felles vald for rådyr og kronhjort.

1. Innledning : kunnskapsgrunnlag

1.1. Planområdet

Planområdet strekker seg fra det tidligere kommunedelet til Aurskog-Høland i nord til Flaten og Trosterud skog G/Br nr. 65/1 i syd. Planområdet er relativt uendret siden forrige forvaltningsperiode. Planområdets areal er totalt ca. 81285 dekar, av dette utgjør omlag 73 000 dekar produktiv skog. Kart over planområdet følger som vedlegg.

Innen planområdet legger vi opp til at det skal være god kontakt mellom de enkelte grunneierne, slik at fellingstillatelser kan forvaltes etter nærmere avtaler.

Minstearealet for elg er 3000 daa pr elg, jfr. gjeldende kommunal forskrift om adgang til jakt på elg, hjort og rådyr i Aurskog-Høland av 22.5.2023. Vårt område er mer enn 20 ganger minstearealet, og kvalifiserer derfor som eget bestandsplanområde for elg, jfr. Hjorteviltforskriftens § 12.

1.2. Planperiode

Bestandsplanen gjelder for jaktårene 2025, 2026 og 2027.

1.3. Kunnskapsgrunnlag

1.3.1. Beitegrunnlaget

Det foreligger ved inngangen til planperioden en elgbeitetakst fra 2022, gjennomført av Glommen Mjøsen Skog SA for Viken fylkeskommune. Fra avsnittet om Aurskog-Høland kommune skrives det at "*.. det samlede beite-trykket kan betegnes som bærekraftig. Det er heller ingen enkeltbestand som har over 35 % beite-uttak på noen av indikator-artene siste vinter, selv om beitetrykket varierer mye fra bestand til bestand...*" og videre: "*Taksten viser at en stor andel av furutrærne har skader som følge av elgbeite (siste år og/eller tidligere), men at de allikevel er utviklingsdyktige. Skadene kan ha noe betydning for videre beiteproduksjon og vil kunne gi en kvalitetsreduserende effekt på fremtidsskogen.*"

I taksten ble det registrert beiteuttak for de to foregående årene i tillegg og her viser taksten et vesentlig høyere beiteuttak for både furu, bjørk og ROSV-artene. Grana er lite beitet både sist vinter og de to foregående årene.

1.3.2. Elgbestanden

I planområdet er det til nå ikke foretatt en konkret telling av elgstammen. Kunnskap om elgstammens størrelse bygger på ”Sett elg” – skjemaet fra elgjakta og siste års fellingsstatistikker fra området.

Siste fem 3-årsperioder

Periode	Tildelt kvote	Felt elg	Avskyting	Sett elg
2010-2012	150	114	!Undefined Bookmark, NULL	435
2013-2015	105	69	!Undefined Bookmark, NULL	435
2016-2018	90	78	!Undefined Bookmark, NULL	462
2019-2021	60	52	!Undefined Bookmark, NULL	355
2022-2024	60	38	!Undefined Bookmark, NULL	264

Siste 3-årsperiode

År	Tildelt kvote	Felt elg	Avskyting	Sett elg
2022	20	12	!Undefined Bookmark, NULL	74
2023	20	15	!Undefined Bookmark, NULL	54
2024	20	11	!Undefined Bookmark, NULL	93

Slaktevekt

År	Oksekalv	Kukalv	Okse 1 ½ år	Ku 1 ½ år	Okse 2 ½ år og eldre	Ku 2 ½ år og eldre
2022	61	46	118		207	179
2023	61	69	114		202	167
2024	65	61	145	108	138	170

Skal man sammenfatte de ovenstående data, så ser vi at det er jevn nedgang fra perioden 2016-2018 til perioden 2022-2024 i antallet sette dyr. Antallet skutte dyr har avtatt, og avskytingsprosenten har etter å flatet ut for de to foregående treårs-periodene sunket igjen i siste periode.

Det ble skutt forholdsvis mye kalv i 2024, så slaktevektene der er relativt representative. Slaktevektene for ungdyr og voksne dyr i 2024 er basert på kun ett dyr av hver type, så de tallene er ikke veldig relevante.

1.3.3. Rovdyrbestander

I løpet av de siste tre årene er det meste av Rømskog-reviret og Fjornshöjden-reviret tatt ut gjennom lisens-fellings jakt (8 av 9 individer). Det må derfor antas at det kun vil være streifdyr innen vårt forvaltningsområde.

Det er streifdyr av bjørn, jerv og gaupe.

2. Mål

Den overordnede målsettingen for hjortevilt i bestandsplanen er som følger:

«Vi ønsker en biologisk sunn hjorteviltstamme som er produktiv og bærekraftige i forhold til beitetilgang og artsmangfold i naturen som minimaliserer konflikter med trafikken, jord- og skogbruksnæringen, private hager og øvrig friluftsliv. Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for verdiskapningen i landbruksnæringen og lokale jegerinteresser.»

2.1. Mål for elgforvaltningen

Mål for en stabil elgbestand:

- Gjennomsnittlig slaktevekt i planperioden skal ikke synke
- Beiteutnyttelsen skal i gjennomsnitt ikke overstige 35 % av årlig kvistproduksjon for furu
- Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 35 % av siste års skuddproduksjon på prefererte beitearter (ROS)
- Ku/okse forhold 2:1 i forhold til sett-elg
- Øke andelen stor okse

Aurskog-Høland har definert sine konkrete mål for elgforvaltningen i sine plandokumenter; vi ønsker å legge oss på samme linje i våre målformuleringer - her gjengitt i tabells form med tall fra siste bestandsperiode. Enkelte områder har dog vært vanskelige å tallfeste.

Parameter	Gjennomsnitt 2022-2024	Mål	Virkemiddel
Sett kalv pr ku	0,52	Høy produksjon	Sikre produktiv alder i grunnstammen.
Felt elg pr jegerdag	0,042	Stabilitet 0,045-0,050	
Sett ku pr okse	1,9	Mellom 1,5 og 2	Høy andel kalv i avskytingen
Beitetrykk furu	<ingen data>	< 40%	Beitetakst
Slaktevekt kalv	60	Bremse den negative trenden	Sikre høy produktiv alder i grunnstammen. God beitetilgang
Slaktevekt ungdyr	120	Bremse den negative trenden	Økt kalvevekt
Trafikkdrept elg	<ingen data>	Ikke over 5% av tildelt kvote	Lokale bestandsreduksjoner
Predasjon	<ingen data>	Minske betydningen av predasjon	Høy andel yngre dyr i uttaket. Sikre høy produksjon

3. Avskyting

3.1. Tiltak for å nå mål om elgforvaltningen

Vi ønsker å ikke gjøre avskytingen av elg for komplisert. Derfor planlegger vi vår årlige avskyting i tre ulike kategorier: kalv, ku (1 ½ år og eldre) og okse (1 ½ år og eldre).

Årlig plan for avskyting i vår bestandsplan:

	Kalv	Ku	Okse
2025	50 %	25 %	25 %
2026	50 %	25 %	25 %
2027	50 %	25 %	25 %

Kjønnsfordelingen på kalv må ikke spesifiseres– jf § 15 i Hjorteviltforskriften.

Ku/okse-forholdet for sett elg i vårt område var i forrige treårsperiode 2,3/1 Dette tilsvarer omlag kommunens målsetting, og vi vil derfor videreføre et likt uttak av ku og okse fra forrige planperiode.

For å nå målet om å øke andelen stor okse i Rømskog, vil vi ikke felle okser som har mer enn 12 tagger. Vi skal ikke spare okser som har mindre enn 12 tagger da dette sannsynligvis vil bidra til at okser som ikke har potensial til å bli store, får større andel til å formere seg.

For at vi skal nå den kommunale målsettingen om ROS-artene og om at gjennomsnittlig slaktevekt ikke skal avta, ser vi det hensiktsmessig med en tre-årskvote på **60** dyr. Vi vil opprettholde vår praksis med kvotetildeling internt i vårt område fra å være en øvre kvote for ulike jaktfelt, til å være en fastsettelse av hvor mange dyr som tas ut hvert år for området totalt sett. Begrunnelsen for dette er at vi ikke ønsker et tilfeldig uttak av elg, men et planlagt og målrettet uttak som gjør at vi kan nå de kommunale målene for elgforvaltningen.

4. Annet om hjorteviltjakta

4.1 Veiling og aldersbestemmelse

I vårt planområde kommer alle felte elg og hjort til å veies. Aldersbestemmelse gjøres via tannprøver, som leveres i tråd med kommunalt initiativ.

4.2 Vesentlig avvik fra godkjent bestandsplan

Det er aldri vesentlig avvik dersom det skytes mindre dyr enn det som er vedtatt i bestandsplan og plan for årlig avskyting. Avviket kan rettes opp seinere i planperioden.

Med vårt valds samlede areal skal det ikke anses som vesentlig avvik dersom det skytes to dyr mer enn det som er vedtatt i plan for årlig avskyting. Avviket rettes opp ved neste års jakt.

Videre skal det med vårt valds samlede areal ikke oppfattes som vesentlig avvik dersom det ut over godkjent bestandsplan og plan for årlig avskyting, felles mer enn tre eldre okser eller tre eldre kuer ett enkelt år. Det er en forutsetning at dette avviket rettes opp ved neste års jakt. Dersom det ikke blir justert ved neste års jakt, skal avviket anses som vesentlig.

Kommunen skal ha anledning til å nedklassifisere eldre dyr når det er klart at dette er mindreverdige i forhold til gjennomsnittsvækt for aldersklassen. Med vår kategorisering av dyr er det kun nedklassifisering til kalv som er aktuelt.

4.3 Sikkerhet ved jakt

Den enkelte jeger har et selvstendig ansvar for forsvarlig og sikker jaktutøvelse. Grunneierlaget vil stille som krav at hvert jaktlag skal ihht gjeldende lov og forskrift utpeke en ansvarlig jaktleder. Det er jaktleders ansvar å finne hensiktsmessige reaksjonsformer dersom jakta ikke utøves forsvarlig. Det er grunneierlaget ansvar å finne hensiktsmessige reaksjonsformer dersom det er vesentlige avvik fra plan for årlig avskyting.

Rømskog, 26.mai 2025

.....
Nordre Rømskog grunneierlag

.....
Rømskog kommune

- Vedlegg : oversikt over grunneiere / eiendommer for omsøkt areal i planperioden :**
- 1. excel-fil med eiendomsoversikt**
 - 2. Kart-fil som illustrerer det arealet planen omfatter**